

An aerial photograph of a village built on a hillside, surrounded by dense green trees. A prominent church with a tall, square tower is visible in the center. The houses have red-tiled roofs and light-colored walls. The background shows rolling hills under a clear sky.

Putevima glagoljaša

Ana Margetić, 6.d

Teme

ROČ

CRKVA SV. ANTUNA OPATA I
CRKVA SV. ROKA

ALEJA GLAGOLJAŠA

HUM

ZANIMLJIVOSTI

CRVA SV. ANTUNA
OPATA I DIO
CRKVE SV.
BARTOLOMEJA





Uvod

- Petka, 31.3, šesti razredi posjetili su stare gradove Hum i Roč, Aleju glagoljaša uz cestu koja ih povezuje i Trsatsko svetište stubama povezano s Rijekom. U ovoj prezentaciji biti će važne informacije o Roču, Humu i Aleji glagoljaša

Roč

- ❖ Roč je maleni gradić smješten na brdašcu jugoistočno od Buzeta.
- ❖ U povijesti je prvo bio utemeljen kao ilirsko naselje a poslije kao utvrženi vojnički tabor obgrađen zidinama, kulama i velikim ulazom.
- ❖ Tijekom XV. i XVI. st. bilo je središte hrvatske nakladništva, tiskarstva i pismenosti temeljenih na glagoljici.
- ❖ Dvoje važnih glagoljaša iz Roča su Žakan Juri (druga polovina XV. i početak XVI. st.) i Šimun Greblo (oko 1472.- nakon 1539.). Žakan Juri i Šimun Greblo bili su glagoljski svećenici. Žakan Juri bio je i vjesnik prve hrvatske tiskane knjige, Misal po zakonu rimskog dvora. Njegov se zapis nalazi na kraju knjige Misal kneza Novaka



Kip Žakan Jurja



Gradska vrata
Roča (slika desno)



Crkva sv. Antuna opata : unutrašnjost i jedan od crvenih križeva (slike gore)



Crkva sv. Roka
(slika lijevo)

Crkva sv. Antuna opata i crkva sv. Roka

- ❖ Crkva sv. Antuna opata interesantna je jer se u njoj na jednom od dva crvena posvetna križa nalazi glagoljski grafit napisan u dva reda. Napisano je uglavnom na uglatoj glagoljici. Sadrži 34 slova koja označavaju i brojeve. Crkva je građena najprije u romaničkome stilu no nadogradnja u kasnom razdoblju gotike i dodatak tornja utvrđuje gotički stil.
- ❖ Crkva sv. Roka malena je romanička kapelica zanimljiva zbog dva sloja freska unutar nje. Najprije se zvala crkva sv. Petra, a zatim sv. Roka. Slojevi fresaka načinjeni su u XIV. i XV. st.

Aleja glagoljaša

- ❖ Aleja glagoljaša naziv je za cestu dugu 7 km između Roča i Huma uzduž koje se nalazi 11 spomenika svi posvećeni povijesti glagoljice.

NAJVAŽNIJI SPOMENICI ALEJE GLAGOLJAŠA:

1. Stol Ćirila i Metoda (druga po redu) : Ovaj spomenik simbolizira važnost Svete Braće, kao i važnost izuma najstarijeg hrvatskog pisma : glagoljice
2. Glagoljski lapidarij (četvrti po redu) Spomenik prikazuje replike hrvatskih natpisa i zidopisa na glagoljici primjerice replika Bašćanske i Valunske ploče, Krčkoga natpisa...
3. Odmorište Žakan Juri (deveti po redu): Ovaj spomenik postavljen je 1981. godine na 500. obljetnicu prve hrvatske tiskane knjige, Misal po zakonu rimskog dvora čiji je vjesnik bio Žakan Juri, poznati glagoljaški svećenik.
4. Humska vrata (jedanaesti, zadnji po redu): Spomenik se nalazi baš na ulazu u Hum. Ovaj je spomenik jedini bakreni od svih 11. Na vratima je prikazano 12 medaljona koji simboliziraju 12 mjeseci u godini te koji prikazuju svakodnevni život u seoskome naselju



Glagoljski lapidarij



Stol Ćirila i Metoda



Odmorište Žakan
Juri



Humska vrata

HUM 𐌹𐌿𐌺𐌹

- ❖ Hum je maleno naselje (gradić) koji administrativno pripada Buzetu.
- ❖ Hum se također naziva i najmanjim gradom na Svijetu, a popis is 2021 godine govori nam da Hum ima 52 stanovnika.
- ❖ Povijest ovoga istarskoga gradića opisana je mnogim legendama, od kojih mnoge u sebi sadrže divove. Legenda govori da su divovi velikim kamenim blokovima sagradili ovaj maleni grad. U drugačijim pričama spominju se i Liburni i Histri, dva stara plemena koja su graničila s Humom.
- ❖ Nakon dolaska Rimljana u antičkom dobu Hum se upotrebljavao u obrambene svrhe. Hum stradava nakon velikih prodora germanskih plemena i Huna. Krajem VI. st. Karlo Veliki doseljava Hrvate u Istru
- ❖ U XV. st. opet služi za obranu, a nalazi se između Venecije i Austrije. Pripada Veneciji te doživljava procvat u izgradnji. Tada je Hum bio gospodarsko, kulturno i administrativno središte, sve do XVIII. st.
- ❖ Nakon I. i II. Svjetskog rata gubi svoju ulogu kao upravno, gospodarsko i kulturno središte, a danas predstavlja dragocjenost povijesti i kulturne baštine



Natpis kod ulaza u Hum

Crkva sv. Marije na glavnom trgu (slika dolje)



Glavni trg (središte grada), slika gore

Zanimljivosti i činjenice o Humu

- ❖ Hum je sve do XI. st. bilo središte glagoljaštva i glagoljice
- ❖ U srednjem vijeku Hum je imao debele obrambene zidine s kulama, dvije pomalo uske ulice, i kuće koje su nadzirale na ulicu kako bi se vojna postava mogla brzo aktivirati. Imao je dvostruka gradska vrata, objekti za uprave i javne djelatnosti te romanička crkva sv. Marije
- ❖ Hum se često naziva i gradom biske. Biska je domaća rakija koja se sprema od komovice, bijele imele i četiri vrste trava. Ona ima i lijekovita svojstva te pomaže u reguliranju visokog i niskog tlaka.



BISKA



OBRAMBENA KULA
HUMA

Što je zajedničko Roču i Humu?

Roč i Hum vrlo su slični po kulturi i izgledu. Oba gradića imaju ostatke obrambenih zidina i kula, velika gradska vrata, glavne crkve u središtu, važnu glagoljašku povijest, početak kao ilirska naselja, u jednom trenutku je svaki od ovih gradova bio središte nekakve djelatnosti (Roč u XV. i XVI. st. kao središte tiskarstva, nakladništva i pismenosti, a Hum od XV. do XVIII. st. kao upravno, gospodarsko i kulturno središte).



IZVORI INFORMACIJA:

- ❖ ROČ: <https://www.tz-buzet.hr/hr/kultura/izletista/roc>
<https://hr.m.wikipedia.org/wiki/Ro%C4%8D>
<https://www.istrapedia.hr/hr/natuknice/920/roc>
<https://blog.dnevnik.hr/viatrix/2022/11/1632396542/roc-glagoljasko-srediste-istre.html>
- ❖ CRKVE SV. ANTUNA OPATA I CRKVA SV. ROKA: <http://www.buzetskidekanat.com/sakralni-objekti-roc/>] [<https://www.istria-culture.com/crkva-sv-roka-u-rocu-i183>
- ❖ ŽAKAN JURI: <http://istra.lzmk.hr/clanak.aspx?id=3194> <https://hbl.lzmk.hr/clanak.aspx?id=9268>
- ❖ ALEJA GLAGOLJAŠA: <https://www.istra.hr/hr/dozivljaji/kultura/poucne-staze/1132>
https://hr.m.wikipedia.org/wiki/Aleja_glagolja%C5%A1a
- ❖ HUM: <https://www.tz-buzet.hr/hr/kultura/izletista/hum>
[https://hr.m.wikipedia.org/wiki/Hum_\(Buzet\)](https://hr.m.wikipedia.org/wiki/Hum_(Buzet))] [<https://www.skole.hr/hum-najmanji-grad-na-svijetu/>
- ❖ BSKA: <https://www.istrapedia.hr/en/natuknice/3926/biska>

IZVORI SLIKA:

- ❖ Mobitel : Gradska vrata Roča, crkva sv Antuna opata, stol Ćirila i Metoda, Glagoljski lapidarij (slika s prijateljičinog mobitela), crkva sv. Marije u Humu, središte Huma, obrambena kula Huma
- ❖ PRVI SLAJD: <https://m.adriatic.hr/en/blog/hum-the-smallest-town-in-the-world/328>
- ❖ CRKVA SV. BARTOLOMEJA I CRKVA SV.. ANTUNA OPATA: <https://www.istrapedia.hr/hr/natuknice/920/roc>
- ❖ KARTE ISTRE: <https://hr.maps-croatia.com/istra-hrvatska-karta> <https://www.romario.hr/proizvod/hrvatska-1750-000-osjencana-podloga/>
- ❖ KIP ŽAKAN JURJA: <https://stin.hr/novakov-misal/zakan.html>
- ❖ CRKVA SV. ROKA: <https://www.hkv.hr/reportae/lj-krinjar/4612-reportaa-ro-qkrasna-zemljo-istro-mila.html>
- ❖ ODMORIŠTE ŽAKAN JURJA: <https://www.istria-culture.com/aleja-glagoljasa-i131>
- ❖ HUMSKA VRATA: <https://www.bestofcroatia.eu/en/resorts-details/hum-48>
- ❖ NATPIS GRADA HUMA: <https://www.istrapedia.hr/hr/natuknice/1145/hum>
- ❖ BISKA: <https://www.tz-buzet.hr/hr/gastronomija/biska>
- ❖ POGLED NA ROČ: <https://www.istrapedia.hr/hr/natuknice/920/roc>